

SAKSFRAMLEGG

Til:
Ph.d.-utvalget ved HSL-fakultetet

Møtedato:
05.06.2024

Sak:

HSL-fakultetets høringsuttalelse angående fellesemne i forskningsetikk

Innstilling til vedtak:

Ph.d.-utvalget tar tilbakemeldingene fra instituttene/sentrene til etterretning, og justerer emnebeskrivelsen i tråd med det som kom frem av innspill.

Bakgrunn:

I forbindelse med ferdigstillingen av det felles ph.d.-emnet i forskningsetikk som HSL-fakultetet har holdt på med å utvikle, har den foreslåtte emnebeskrivelsen og det foreløpige programmet blitt sendt ut på høring til alle fakultetene ved UiT (ePh.ref. 2024/3073), med frist til å komme med tilbakemeldinger innen 12. juni.

Høringsbrevet ble sendt ut til alle institutter/enheter ved HSL, der de ble bedt om å komme med innspill innen en frist 15. mai, slik at vi får samlet innspillene og laget en felles høringsuttalelse fra HSL-fakultetet.

I høringsbrevet ble alle fakulteter bedt om å gi innspill på følgende:

- Er dette et relevant forskningsetikkemne for fakultetenes ph.d.-program?
- Hva skal eventuelt til for at forskningsetikkemnet skal bli (mer) relevant?
- Innspill på skisserte tema i emneplanen: Er det for eksempel andre tema enn det som kommer frem av emnebeskrivelsen/programmet som bør tas med?
- For fakultet: Hvilke fagmiljø/personer kan eventuelt bidra til gjennomføringen av emnet?

Innen fristens utløp var det to enheter som hadde gitt innspill innen fakultetets frist (i tillegg hadde AHR gitt tilbakemelding om at de ikke hadde noen innspill å komme med).

Innspill fra ILP

- De synes det er flott at man belyser teknologi og etikk ifm. forskning. Særlig bruk av KI er og kommer til å være aktuelt i årene som kommer.

- Stipendiater de har hatt på kurs tidligere har vært opptatt av at kurstilbudene ved UiT generelt i liten grad dekker forskning på urfolk, men de ser at dette også er tematisert.
- I tillegg er det viktig at stipendiatene får god opplæring i hvordan de skal håndtere og lagre sensitive data. For eksempel at de lærer om regelverket med for eksempel gule og røde data og hvordan programvare de kan bruke.
- Når emnet skal dekke flere store felter så blir det ofte et tidsspørsmål som kan resultere at det bare skummer overflaten. I tillegg er erfaringen at det var fint å få god tid til å diskutere egne prosjekter i grupper med veiledere.

Innspill fra Sesam

- Emnet framstår som relevant for ph.d.-programmet. Samtidig ser vi at det kan være behov for ytterligere styrking i metodologi, refleksivitet og forskningsetikk for kandidater i urfolksforskning. Om det blir en samisk forskerskole, vil et eget emne kunne plasseres som kurs i tilknytting til den. Da kan fakultetets emne i forskningsetikk være et utgangspunkt. Samtidig vil jeg anbefale noe som kan gjøre emnet litt mer åpent for urfolksforskning. For det første: Under «course contents» står det «...research projects that have a local impact on indigenous populations and national minorities». Her synes jeg at bruken av “local” skaper ei unødig avgrensing. Hva med forskning som har mer regional, nasjonal eller kollektiv påvirkning? Det vil sann sett være bedre å ta ut ordet «local» her, synes jeg.
- For at emnet kan bli enda mer relevant, og med henblikk på mulige andre tema, tenker jeg at linja fra de mer spesifikke etiske retningslinjene for urfolksforskning kan trekkes til øvrig forskning. Et eksempel her er at prinsippet om free, prior, and informed consent ikke er nevnt. Det fortjener et punkt, kanskje både i beskrivelsen og i programmet. Et mulig punkt er også datahåndtering, som har blitt behandla i de såkalte CARE-prinsippene. I begge disse tilfellene kan det bygges bruer mellom kandidater som på ulike nivåer jobber med samiske/minoritetsrelaterte prosjekter.
- Fagmiljøer/-personer som kan bidra: Vi har fra Sesam bidratt inn med ei undervisningsøkt ved flere anledninger på det eksisterende forskningsetikkemnet, gjerne i samarbeid med andre fagmiljøer. Det kan vi etter alt å dømme fortsette med.

Trine Kvidal-Røvik
prodekan forskning

Lena Cecilie Bogstrand
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

- 1) Høringsbrev fra HSL-fakultetet angående nytt fellesemne i forskningsetikk
- 2) Emnebeskrivelse forskningsetikk
- 3) Foreslått program for undervisningen

